

Міністерство охорони здоров'я України
Полтавський державний медичний університет

Кафедра пропедевтики ортопедичної стоматології

«УЗГОДЖЕНО»

Гарантом освітньо-професійної програми
«Стоматологія»
« 28 » серпня 2024 року

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Головою вченої ради стоматологічного
факультету
Протокол від 28 серпня 2024 р. № 1

СИЛАБУС

ПРОПЕДЕВТИКА СТОМАТОЛОГІЇ
Модуль 3. Пропедевтика ортопедичної стоматології

обов'язкова

рівень вищої освіти
галузь знань
Спеціальність
кваліфікація освітня
кваліфікація професійна
освітньо-професійна програма
форма навчання
курси та семестри вивчення
навчальної дисципліни

другий (магістерський)
22 Охорона здоров'я
221 Стоматологія
магістр стоматології
лікар-стоматолог
Стоматологія
денна
2 курс 3-4 семестр

«УХВАЛЕНО»

на засіданні кафедри
пропедевтики ортопедичної стоматології
Протокол від 28 серпня 2024 р. № 1

**ДАНІ ПРО ВИКЛАДАЧІВ, ЯКІ ВИКЛАДАЮТЬ НАВЧАЛЬНУ
ДИСЦИПЛІНУ
ОСНОВНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

Прізвище, ім'я, по батькові викладача, науковий ступінь, учене звання	Король Дмитро Михайлович д.мед.н., професор Кіндій Дмитро Данилович к.мед.н., доцент Ярковий Віталій Васильович к.мед.н., доцент Рамусь Михайло Олександрович к.мед.н., доцент Козак Руслан Васильович - к.мед.н., доцент Калашніков Дмитро Вікторович к.мед.н., доцент Тончева Катерина Дмитрівна - док.філ., доцент Малюченко Микола Миколайович к.мед.н., асистент Зубченко Сергій Григорович к.мед.н., асистент
Профайл викладача	https://prop-ortstom.pdmu.edu.ua/team Кафедра пропедевтики ортопедичної стоматології
Контактний телефон	+38(0532) 53-25-21
E-mail:	proportstom.pdmu@edu.ua
Сторінка кафедри на сайті ПДМУ	https://prop-ortstom.pdmu.edu.ua/ Кафедра пропедевтики ортопедичної стоматології

Обсяг навчальної дисципліни Пропедевтика стоматології

Кількість кредитів / годин – 12,0 кредитів ЄКТС / 360 год., із них:

Лекції (год.) – 22

Семінарські заняття (год.) – немає

Практичні заняття (год.) – 170

Самостійна робота (год.) – 168

Вид контролю – підсумковий модульний контроль

Обсяг Модуль 3. Пропедевтика ортопедичної стоматології

Кількість кредитів / годин – 3,0 кредити ЄКТС / 90 год., із них:

Лекції (год.) – 6

Семінарські заняття (год.) – немає

Практичні (год.) – 42

Самостійна робота (год.) – 42

Вид контролю – підсумковий модульний контроль

Політика навчальної дисципліни

При організації освітнього процесу в ПДМУ викладачі і здобувачі вищої освіти діють відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в Полтавському державному медичному університеті (<https://www.pdmu.edu.ua/storage/department->

npr/docs_links/0nrGNrEzksWWytpXV8j05INcg9wbyVjkYx9FrbEY.pdf). Під час перебування на кафедрі пропедевтики ортопедичної стоматології здобувачі вищої освіти повинні:

- дотримуватись розкладу лекційних і практичних занять;
- дотримуватись ділового стилю одягу спеціаліста-професіонала, предмети одягу повинні бути білими, чистими та випрасуваними - халат, шапочка, змінне взуття;
- підтримувати порядок в аудиторіях та навчальних приміщеннях;
- дбайливо та охайно відноситись до майна (меблів, обладнання, технічного оснащення);
- не виносити без дозволу речі та різне обладнання з навчальних кімнат та лабораторій кафедри, а в разі умисного пошкодження – компенсувати їх вартість в порядку, визначеному чинним законодавством;
- не допускати протиправних дій, аморальних вчинків.

Здобувачі вищої освіти, які проходять навчання з дисципліни «Пропедевтика ортопедичної стоматології» зобов'язані дотримуватися прав та обов'язків здобувачів вищої освіти академії:

- виконувати вимоги Законів України, Статуту Університету, поважати гідність, права, свободи та законні інтереси всіх учасників освітнього процесу та дотримуватися етичних норм;
- виконувати вимоги з техніки безпеки, протипожежної безпеки;
- виконувати вимоги навчального плану у терміни, визначені графіком навчального процесу та індивідуального навчального плану;
- приходити на заняття своєчасно, відповідно до розкладу занять;
- відпрацювати всі пропущені заняття.

Дисциплінарні правила навчання на кафедрі:

Здобувачу вищої освіти забороняється:

- порушувати графік навчального процесу і допускати невиконання

навчального плану та індивідуального навчального плану без поважних причин;

- практичні та лекційні заняття проходять згідно розкладу занять університету;
- запізнюватися та пропускати заняття без поважних причин;
- протягом заняття виходити з аудиторії без дозволу викладача;
- користуватись під час занять мобільним телефоном і іншими засобами зв'язку та отримання інформації без дозволу викладача;
- займатись сторонньою діяльністю, відволікати інших здобувачів освіти та заважати викладачу;
- використовувати медичну форму та окремі її елементи, що не відповідають санітарно-гігієнічним вимогам;
- вручати викладачам будь-які матеріальні цінності за виконання або невиконання ними певних дій стосовно здобувача з використанням своєї посади;
- вживати наркотичні засоби, психотропні речовини та їх аналоги, спиртні напої, палити;
- вчиняти аморальні дії, які принижують людську гідність, вживати ненормативну лексику;
- вчиняти протиправні дії та здійснювати будь-які дії, що можуть створити умови небезпечні для здоров'я та/або життя оточуючих.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти на кафедрі пропедевтики ортопедичної стоматології передбачає самостійне виконання навчальних завдань, поточного та підсумкового контролю результатів навчання, особисту присутність на всіх лекційних і практичних заняттях.

Дотримання академічної доброчесності науково-педагогічними працівниками кафедри пропедевтики ортопедичної стоматології передбачає надання якісних освітніх послуг, об'єктивне оцінювання результатів навчання, контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами вищої освіти.

Дотримання академічної доброчесності здобувачем вищої освіти передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання;
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Порушенням академічної доброчесності вважається:

- академічний плагіат – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства;
- самоплагіат – оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів;
- фабрикація – вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях;
- фальсифікація – свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень;
- списування – виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання;
- обман – надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу.

При організації освітнього процесу в ПДМУ здобувачі вищої освіти та науково-педагогічні працівники повинні діяти відповідно до:

Розклад занять стоматологічного факультету:

<https://www.pdmu.edu.ua/shedule/rozklad-zanyat-stomatologichnogo-fakultetu>

Положення про організацію освітнього процесу

https://www.pdmu.edu.ua/storage/department-npr/docs_links/EXHOB4YrpFJqaqUWjwI3e7GhMA6TcAWDd7yVXYjO.pdf

Кодексу академічної доброчесності

https://www.pdmu.edu.ua/storage/n_process_vimo/docs_links/WwK8jif9Fb1SzyjXCStiqjWVmat8x3J9QFHekKWx.pdf

Положення про академічну доброчесність здобувачів вищої освіти та співробітників Полтавського державного медичного університету

https://www.pdmu.edu.ua/storage/n_process_vimo/docs_links/t0jTYbqtNrd5ETCcHiFyMtnnlHbvN0orJOgwYDeS.pdf

Положення про організацію та методика проведення оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в Полтавському державному медичному університеті

https://www.pdmu.edu.ua/storage/department-npr/docs_links/NMQ6RVrpAGYUkpw1JoSJaApnMMMwbKdxQN9FC2hu.pdf

Положення про організацію самостійної роботи здобувачів вищої освіти в Полтавському державному медичному університеті

https://www.pdmu.edu.ua/storage/department-npr/docs_links/wRYA15n5X9cgYzgLLwxjtYa8Y3OQ9wK6iAEtkjca.pdf

Самостійна робота здобувачів вищої освіти на кафедрі пропедевтики ортопедичної стоматології забезпечується системою навчально-методичної документації, передбаченої робочою навчальною програмою дисципліни: навчальними посібниками, конспектами лекцій, методичними рекомендаціями з організації самостійної роботи, електронними ресурсами тощо.

Контроль засвоєння навчального матеріалу з дисципліни ортопедична стоматологія, віднесеного на самостійне опрацювання - є обов'язковим. Форма контролю визначена робочою програмою навчальної дисципліни у вигляді реферату, написаному власноруч з дотриманням принципів академічної доброчесності та оформленого відповідно до вимог, розроблених кафедрою.

Положення про відпрацювання пропущених занять і незадовільних оцінок здобувачами вищої освіти Полтавського державного медичного університету (https://www.pdmu.edu.ua/storage/department-npr/docs_links/d2v3WhcBOWnuedYRoBKRe7k1xnl4KtbB2r2NR2CG.pdf).

Пропущеними вважаються заняття, на яких здобувач вищої освіти особисто не був присутній ці заняття підлягають обов'язковому відпрацюванню. Відпрацювання незадовільних оцінок здобувачами вищої освіти відбувається на кафедрі, що фіксується в «Журналі обліку відпрацювань незадовільних оцінок».

Опис навчальної дисципліни

Пропедевтика ортопедичної стоматології - це навчальна дисципліна, що надає змогу здобувачам вищої освіти оволодіти на фантомах та моделях певними стоматологічними маніпуляціями, що використовуються при лікуванні пацієнтів з дефектами коронкової частини зуба, з частковою та повною адентією. Набуті таким чином спеціальні (фахові) компетенції здобувачі вищої освіти в подальшому здобувачі вищої освіти будуть використовувати під час лікування стоматологічних пацієнтів ортопедичного профілю. Здобувачі вищої освіти ознайомляться з організацією та роботою зуботехнічної лабораторії, клінічних кабінетів, оформленням документації.

ОК «Пропедевтика ортопедичної стоматології» сприяє і робить внесок у досягнення загальних цілей сталого розвитку:

Ціль 3. Міцне здоров'я і благополуччя:

- Виготовлення протезів, які забезпечують правильну жувальну функцію та покращують якість життя.
- Співпраця з лікарем для створення конструкцій, які зменшують ризик ускладнень (алергічних реакцій, порушення прикусу).
- Внесок у доступність стоматологічної допомоги через використання оптимальних технологій і матеріалів (економічно доступні альтернативи).

Ціль 4. Якісна освіта – формування у студентів клінічних і соціальних компетентностей:

- Точність у роботі з відбитками, моделями та цифровими файлами.
- Розвиток етичної відповідальності (якість конструкцій впливає на здоров'я пацієнта).
- Комунікація з лікарем-стоматологом і розуміння клінічних вимог.
- Безперервне навчання новим технологіям (цифрові програми, 3D-друк).

Ціль 9. Інновації та інфраструктура – нові матеріали, цифрові технології (CAD/CAM, 3D-друк)

- CAD/CAM-дизайн коронок і мостів.
- Використання 3D-друку для виготовлення моделей, каркасів і тимчасових конструкцій.
- Застосування інноваційних матеріалів (зирконій, прес-кераміка, біополімери).
- Інтеграція «цифрового ланцюга»: від сканування → моделювання → виробництва.

Ціль 12. Відповідальне споживання та виробництво – екологічно безпечні матеріали, утилізація відходів:

- Безпечна робота з матеріалами (гіпс, сплави, акрил, композити).
- Повторне використання або переробка металевих відходів.
- Утилізація гіпсу та акрилових смол за екологічними нормами.
- Зменшення використання одноразових пластикових форм і упаковок.

Ціль 13. Боротьба зі зміною клімату – зменшення використання пластику, впровадження енергоефективних технологій у лабораторії:

- Вибір матеріалів із меншим вуглецевим слідом.
- Використання енергоощадного обладнання (печі для випалу, 3d-принтери, компресори).
- Мінімізація використання пластику в лабораторних процесах.
- Організація «зеленої лабораторії» (сортування відходів, цифровий документообіг).

Пререквізити і постреквізити навчальної дисципліни

Пререквізити:

а) дисципліна ґрунтується на попередньому вивченні здобувачами вищої освіти анатомії людини, гістології, ембріології та цитології, медичної біології, медичної хімії, біологічної та біоорганічної хімії, медичної фізики, мікробіології, вірусології та імунології й інтегрується з цими дисциплінами;

б) дисципліна базується на вивченні здобувачами вищої освіти пропедевтичних дисциплін стоматологічного профілю: пропедевтика терапевтичної стоматології, пропедевтика хірургічної стоматології, пропедевтика дитячої терапевтичної стоматології та інтегрується з цими дисциплінами;

Постреквізити:

а) дисципліна закладає основи вивчення здобувачами вищої освіти ортопедичної стоматології;

б) дисципліна інтегрується з наступними клінічними дисциплінами: терапевтична стоматологія, ортодонтія, хірургічна стоматологія, дитяча терапевтична стоматологія.

Мета та завдання навчальної дисципліни:

- метою вивчення навчальної дисципліни є: оволодіння на фантомах, моделях технікою виконання певних стоматологічних маніпуляцій, які використовуються при лікуванні пацієнтів з дефектами коронкової частини зуба, з частковою і повною адентією та формування спеціальних (фахових) компетентностей в клініці ортопедичної стоматології.

- основними завданнями вивчення дисципліни є:

- підготовка здобувачів вищої освіти до роботи в клінічному стоматологічному кабінеті;
- оволодіння знаннями про фізико-хімічні властивості і застосування основних та допоміжних стоматологічних матеріалів;
- оволодіння методиками отримання відтисків та виготовлення гіпсових

моделей щелеп;

- ознайомлення з основними технологічними процесами виготовлення незнімних та знімних конструкцій зубних протезів;
- застосовування знань з пропедевтики ортопедичної стоматології в процесі подальшого вивчення ортопедичної стоматології та у професійній діяльності.

Компетентності та результати навчання згідно з освітньо-професійною програмою, формуванню яких сприяє дисципліна

Компетентності згідно з освітньо-професійною програмою, формуванню яких сприяє дисципліна

- інтегральна:

- здатність розв'язувати задачі і проблеми у галузі охорони здоров'я за спеціальністю "Стоматологія" у професійній діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

- загальні:

2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
3. Здатність застосовувати знання у практичній діяльності.
4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
6. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
7. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.
11. Здатність працювати в команді.
16. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.

- спеціальні (фахові, предметні):

4. Спроможність планувати та проводити заходи із профілактики захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області.
8. Спроможність виконувати медичні та стоматологічні маніпуляції.
9. Спроможність проводити лікування основних захворювань органів і

тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області.

12. Спроможність до організації та проведення скринінгового обстеження в стоматології.

15. Опрацювання державної, соціальної та медичної інформації.

Програмні результати навчання згідно з освітньо-професійною програмою, формуванню яких сприяє дисципліна

1. Виділяти та ідентифікувати провідні клінічні симптоми та синдроми (за списком 1); за стандартними методиками, використовуючи попередні дані анамнезу хворого, дані огляду хворого, знання про людину, її органи та системи, встановлювати вірогідний нозологічний або синдромний попередній клінічний діагноз стоматологічного захворювання (за списком 2).

2. Збирати інформацію про загальний стан пацієнта, оцінювати психомоторний та фізичний розвиток пацієнта, стан органів щелепно-лицевої ділянки, на підставі результатів лабораторних та інструментальних досліджень оцінювати інформацію щодо діагнозу (за списком 5).

6. Планувати та втілювати заходи профілактики стоматологічних захворювань серед населення для запобігання розповсюдження стоматологічних захворювань.

7. Аналізувати епідеміологічний стан та проводити заходи масової й індивідуальної, загальної та локальної медикаментозної та немедикаментозної профілактики стоматологічних захворювань.

11. Проводити лікування основних стоматологічних захворювань за існуючими алгоритмами та стандартними схемами під контролем лікаря-керівника в умовах лікувальної установи (за списком 2.1).

17. Дотримуватися здорового способу життя, користуватися прийомами саморегуляції та самоконтролю.

20. Організувати необхідний рівень індивідуальної безпеки (власної та осіб, про яких піклується) у разі виникнення типових небезпечних ситуацій в індивідуальному полі діяльності.

21. Виконувати медичні маніпуляції на підставі попереднього та/або

остаточного клінічного діагнозу (за списками 2, 2.1) для різних верств населення та в різних умовах (за списком 6).

22. Виконувати медичні стоматологічні маніпуляції на підставі попереднього та/або остаточного клінічного діагнозу (за списками 2, 2.1) для різних верств населення та в різних умовах (за списком 7).

Тематичний план лекцій (за модулями) із зазначенням основних питань, що розглядаються на лекції

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	<p>Ознайомлення з предметом «Ортопедична стоматологія»: етапи розвитку, розділи, завдання, загальні принципи, проблеми.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Мета та завдання ортопедичної стоматології. • Фундатори ортопедичної стоматології, їхній вклад у формування сучасної ортопедичної стоматології. • Розвиток вітчизняної школи ортопедичної стоматології. • Основні теоретичні принципи ортопедичної стоматології. • Організаційні принципи роботи ортопедичного відділення або кабінету. • Проблеми ортопедичної стоматології 	2
2.	<p>Матеріалознавство в ортопедичній стоматології.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Основні матеріали: <ul style="list-style-type: none"> - вимоги; - золото: властивості, застосування, афінаж. - СПС: властивості, застосування. - Пластмаси: властивості, застосування. • Допоміжні матеріали: <ul style="list-style-type: none"> - гіпс: властивості, застосування. - відтискні матеріали – класифікація, властивості, застосування. - моделювальні матеріали: властивості, застосування. 	2
3.	<p>Основні технологічні процеси виготовлення знімних та незнімних конструкцій зубних протезів.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Види незнімних і знімних протезів. • Класифікація незнімних і знімних протезів. • Позитивні та негативні властивості незнімних протезів. • Технологічні етапи виготовлення незнімних протезів. • Позитивні та негативні властивості знімних протезів. • Технологічні етапи виготовлення знімних протезів. • Основні та допоміжні матеріали для виготовлення 	2

	незнімних і знімних протезів.	
	Разом	6

Тематичний план практичних занять

№ з\п	Тема	К-ть годин
1.	Організаційні принципи роботи ортопедичного відділення/кабінету. Ознайомлення з робочим місцем лікаря-стоматолога-ортопеда та зубного техника.	2
2.	Компоненти жувального апарату: скелет щелепно-лицевої ділянки, жувальні та м'які м'язи, іннервація ЩЛД, скронево-нижньощелепний суглоб.	2
3.	Зуби, зубні ряди. Поняття «артикуляція», «оклюзія», «прикус». Характеристика ортогнатичного прикусу.	2
4.	Основні матеріали для виготовлення зубних протезів: сплави металів, керамічні маси, пластмаси.	2
5.	Допоміжні матеріали для виготовлення зубних протезів: відбиткові маси та матеріали для виготовлення моделей (гіпс, супергіпс, вогнетривкі маси, пластмаса для прінтування)	2
6.	Допоміжні матеріали для виготовлення зубних протезів: моделювальні, ізолюючі, припій, абразивні матеріали для обробки протезів, матеріали для фіксацій незнімних конструкцій.	2
7.	Контроль засвоєння змістового модуля 1*.	2
8.	Технологія виготовлення вкладок та штифтових конструкцій.	2
9.	Технологія виготовлення коронок: штампованої та пластмасової коронок.	2
10.	Технологія виготовлення суцільнолитих та металокерамічних коронок.	2
11.	Технологія виготовлення штамповано-паяного мостоподібного протеза.	2
12.	Технологія виготовлення суцільнолитого та металокерамічного мостоподібних протезів.	2
13.	Технологія виготовлення безметалевих конструкцій (вініри, коронки)	2
14.	Технологія виготовлення часткового знімного пластинкового протеза: отримання відбитків, креслення меж протезного ложа, виготовлення воскових шаблонів.	2
15.	Технологія виготовлення часткового знімного пластинкового протеза: види фіксації (виготовлення кламерів), підбір та постановка зубів, технологія отримання пластмасового базиса, обробка протеза.	2
16.	Технологія виготовлення бюгельного протеза: паралелометрія, етапи отримання суцільнолитого каркаса.	2

17.	Технологія виготовлення бюгельного протеза: види фіксації, постановка зубів, отримання пластмасового базиса, обробка протеза.	2
18.	Технологія виготовлення повного знімного пластинкового протеза: отримання відбитків, креслення меж протезного ложа, виготовлення індивідуальної ложки, виготовлення воскових шаблонів для визначення центральної оклюзії.	2
19.	Технологія виготовлення повного знімного пластинкового протеза: підбір та постановка зубів, отримання пластмасового базиса, обробка протеза.	2
20.	Причини поломок та методи починок знімних протезів.	2
21.	Контроль засвоєння змістового модуля 2*.	2
	Разом	42

Примітка: * теми, з яких обов'язково повинна бути позитивна оцінка.

Самостійна робота

№ з/п	Зміст	Кількість годин
1.	Підготовка до практичних і дистанційних занять – теоретична підготовка та опрацювання практичних навичок	18
2.	Підготовка до лабораторної роботи	
3.	Написання навчальної історії хвороби	
4.	Підготовка контрольної роботи, підготовка до поточних контрольних заходів	8
5.	Підготовка до підсумкового модульного контролю	6
6.	Підготовка до екзамену	
7.	Опрацювання тем, що не входять до плану аудиторних занять (перелік):	
	1. Види і конструкції вкладок типу in-lay, on-lay й over-lay. <ul style="list-style-type: none"> • Види вкладок. • Конструктивні особливості вкладок. • Технологія виготовлення вкладок. 	4
	2. Суцільнолита металева штифтова куксова вкладка. Штифтові конструкції типу pin-lay, endo over-lay. <ul style="list-style-type: none"> • Технологія виготовлення суцільнолитої металевої штифтової куксової вкладки. • Конструктивні особливості сучасних штифтових конструкцій. 	4
8.	Технологія виготовлення комбінованої коронки за Белкіним	1
9.	Технологія виготовлення металопластмасового мостоподібного протеза	1
	Разом	42

Увага! Кожен здобувач освіти повинен виконати всі теми з самостійної роботи що не входять до плану аудиторних занять на задовільну оцінку платформи eAristo протягом вивчення навчальної дисципліни. Якщо теми не складені, тоді студент недопущений до складання ПМК!

Індивідуальні завдання

1. Участь у студентських наукових конференціях та олімпіаді.

Перелік теоретичних питань

1. Визначення, мета, завдання ортопедичної стоматології. Вчені, які внесли вклад у розвиток вітчизняної ортопедичної стоматології.
2. Організацію роботи ортопедичного відділення. Устаткування й інструментарій робочих місць лікаря стоматолога-ортопеда та зубного техніка.
3. Види відбиткових ложок, їх характеристика. Вибір відбиткової ложки в залежності від виду протезування.
4. Відбитки. Визначення класифікації. Вимоги анатомічних відбитків. Методика отримання. Протезне ложе й протезне поле.
5. Класифікації відбиткових матеріалів, що застосовуються в ортопедичній стоматології. Вимоги до відбиткових матеріалів. Показання до застосування.
6. Термопластичні й кристалізуючі відбиткові матеріали. Представники. Фізико-хімічні властивості. Етапи отримання відбитків термопластичними матеріалами.
7. Показання до застосування альгінатних мас. Представники. Показання до застосування. Методики отримання альгінатних відбитків. Умови зберігання альгінатних відбитків в різних середовищах.
8. Силіконові відбиткові матеріали. Класифікації. Представники. Фізико-хімічні властивості. Показання до застосування.
9. Техніки отримання відбитків силіконовими матеріалами. Одношарові та двошарові відбитки. Представники. Фізико-хімічні властивості. Гідрофобність й гідрофільність. Показання до застосування.
10. Можливі ускладнення при отриманні відбитків і їх попередження.
11. Методи дезінфекції відбитків.

12. Види гіпсових моделей. Технології виготовлення гіпсових моделей щелеп. Методи гіпсовки моделей в оклюдатор.
13. Моделювальні матеріали. Класифікація. Використання в клініці ортопедичної стоматології та зуботехнічній лабораторії.
14. Пластмаси. Види. Склад. Використання в клініці ортопедичної стоматології та зуботехнічній лабораторії.
15. Сплави металів, їх використання в ортопедичній стоматології.
16. Технології литва металів.
17. Керамічні маси. Хімічний склад, фізичні властивості. Застосування в ортопедичній стоматології.
18. Класифікації дефектів коронкової частини зуба за Блеком. Класифікація дефектів зубних рядів за Бетельманом та Кеннеді.
19. Вкладки. Конструкції. Показання до застосування. Матеріали, що використовуються для виготовлення вкладок.
20. Штифтові конструкції, показання до їх виготовлення. Штучні коронки. Види. Класифікації. Показання до їх застосування.
21. Тимчасові та постійні штучні коронки. Матеріали, що використовуються для виготовлення штучних коронок. Вимоги.
22. Технологія виготовлення штампованої повної металевої коронки.
23. Види дефектів зубних рядів, класифікації.
24. Мостоподібні протези. Складові частини. Види. Показання до застосування.
25. Види опорних елементів і проміжної частини мостоподібних протезів, способи їх з'єднання. Матеріали, що використовуються для їх виготовлення.
26. Технологія виготовлення штамповано-паяного мостоподібного протезу. Вимоги до мостоподібних протезів.
27. Класифікація груп складності дефектів зубних рядів за Бетельманом. Фіксація центрального співвідношення щелеп.
28. Часткові знімні протези. Види. Конструктивні елементи.
29. Показання до застосування часткових знімних протезів залежно від

топографії дефектів зубних рядів.

30. Бюгельні протези. Конструктивні елементи. Перерозподіл жувального навантаження.

31. Повні знімні протези. Конструктивні елементи. Матеріали, що використовуються для їх виготовлення.

Перелік практичних навичок

1. Накреслити межі базису часткового знімного пластинкового протеза на верхній щелепі.
2. Накреслити межі базису часткового знімного пластинкового протеза на нижній щелепі.
3. Накреслити межі повного знімного пластинкового протеза на верхній щелепі.
4. Накреслити межі повного знімного пластинкового протеза на нижній щелепі.
5. Моделювання вкладки II класу за Блеком.
6. Виготовлення кламера на 13 зуб.
7. Виготовлення кламера на 43 зуб.
8. Виготовлення моделі верхньої щелепи та її оцінка (силіконовий відбиток, готова модель).
9. Виготовлення моделі нижньої щелепи та її оцінка (силіконовий відбиток, готова модель).
10. Виготовлення воскового базису на верхню щелепу часткового знімного пластинкового протеза.
11. Виготовлення шаблону на верхню щелепу часткового знімного пластинкового протеза.
12. Оцінка альгінатного / силіконового відбитку.
13. Вибрати інструментарій для моделювання суцільнолітої коронки + модель.
14. Вибрати матеріали для виготовлення пластмасової коронки.
15. Вибрати інструменти для виготовлення штампованої коронки.

16. Вибрати матеріали для виготовлення штампованої коронки.
17. Воски, їх призначення.
18. Базисні пластмаси.
19. Пластмаси для незнімного протезування.
20. Матеріали для лагодження знімних протезів.
21. Матеріали для виготовлення індивідуальної ложки.
22. Кювета для гіпсування знімних протезів + підготовлена модель для гіпсування.
23. Підбір та постановка штучних зубів у частковому знімному пластинковому протезі. Гіпсування моделей в оклюдаторі.
24. Підбір та постановка штучних зубів у повному знімному пластинковому протезі. Гіпсування моделей в оклюдаторі.
25. Лагодження часткового знімного пластинкового протеза – відлом кламера, лінійний перелом базиса.
26. Матеріали для облицювання суцільнолитого металопластмасового мостоподібного протеза + конструкція.
27. Матеріали для виготовлення проміжної частини штамповано-паяного мостоподібного протеза, її види.
28. Вибрати матеріали для виготовлення суцільнолитої штифтової куксової вкладки.
29. Матеріали для виготовлення керамічної коронки.
30. Матеріали для виготовлення комбінованої розбірної моделі.
31. Обрати оклюдатор та артикулятор. Відмінності в будові та застосуванні.
32. Матеріали для виготовлення каркаса бюгельного протеза.
33. Оцінка каркаса бюгельного протеза.
34. Воскова репродукція бюгельного протеза (види кламерів, сідла, топографія).
35. Відбиткові матеріали.
36. Паралелометр. Будова та застосування. Модель для моделювання каркаса.

Форма підсумкового контролю успішності навчання – ПМК

Методи навчання:

- вербальні/словесні (лекції, пояснення, розповідь, бесіда, інструктаж);
- наочні (спостереження, ілюстрація, демонстрація);
- практичні (різні види вправління, виконання медичних стоматологічних маніпуляцій, практики);
- пояснювально-ілюстративний – передбачає пред'явлення готової інформації викладачем та її засвоєння здобувачами вищої освіти;
- проблемного викладу;
- презентації;
- бесіди та тематичні дискусії;
- електронні лекції;
- частково-пошукові;
- дистанційні консультації;
- робота у малих групах;
- тьютерінг.

Форми та методи оцінювання

При вивченні навчальної дисципліни «Пропедевтика ортопедичної стоматології» використовуються наступні методи контролю: усний контроль, письмовий, тестовий, програмований контроль, а також методи самоконтролю і самооцінки.

- **Усний контроль** (усне опитування). Усне опитування передбачає таку послідовність: формулювання запитань (завдань) з урахуванням специфіки предмета і вимог програми; підготовка здобувачів вищої освіти до відповіді та викладу знань; коригування викладених у процесі відповіді знань; аналіз і оцінювання відповіді. За актуальністю запитання для усної перевірки поділяють на основні, додаткові й допоміжні.

- **Письмовий контроль.** Його метою є з'ясування в письмовій формі ступеня оволодіння здобувачами вищої освіти знаннями, вміннями та навичками з дисципліни, визначення їх якості – правильності, точності, усвідомленості, вміння застосувати теоретичні знання на практиці.
- **Тестовий контроль.** Для визначення рівня сформованості знань і вмінь використовуються тести відкритої форми (із вільно конструйованими відповідями) і тести закритої форми (із запропонованими відповідями).
- **Програмований контроль.** Реалізується він шляхом пред'явлення усім здобувачам вищої освіти стандартних вимог, що забезпечується використанням однакових за кількістю і складністю контрольних завдань, запитань.
- **Метод самоконтролю.** Його суттю є усвідомлене регулювання здобувачами вищої освіти своєї діяльності за для забезпечення таких її результатів, які б відповідали поставленим завданням, вимогам, нормам, правилам, зразкам. Мета самоконтролю – запобігання помилкам і виправлення їх.
- **Метод самооцінки.** Передбачає критичне ставлення здобувача вищої освіти до своїх здібностей і можливостей, об'єктивне оцінювання досягнутих результатів.

Система поточного та підсумкового контролю

Система поточного контролю.

Поточний контроль здійснюється на кожному практичному занятті відповідно конкретним цілям кожної теми у формі усного опитування, вирішення ситуаційних завдань, оцінки виконання маніпуляцій, письмового контролю, програмного комп'ютерного тестування. При засвоєнні кожної теми модуля за поточну навчальну діяльність здобувачу вищої освіти виставляється оцінки за чотирьохбальною традиційною шкалою, які потім конвертуються у бали ЕКТС. Максимальна кількість, яку може набрати здобувач вищої освіти на практичних заняттях модуля, дорівнює 120 балам.

Оцінка успішності здобувач вищої освіти є інтегрованою (оцінюються всі види робіт, як при підготовці до заняття, так і під час заняття). Конвертація поточної оцінки, виставленої за традиційною шкалою, на кожному занятті у багатобальну не проводиться.

Конвертація оцінки за традиційною 4-бальною шкалою у багатобальну (максимум 120 балів) – конвертація сумарної оцінки поточної успішності за модуль – проводиться лише після поточного заняття, що передує підсумковому модульному контролю. Конвертація проводиться за наступним алгоритмом:

- підраховується середня оцінка студента за традиційною 4-бальною шкалою, отримана протягом поточних занять, що належать до даного модуля (з точністю до сотих бала);

- для одержання конвертованої багатобальної сумарної оцінки поточної успішності за модуль середню оцінку, отриману за традиційною 4-бальною шкалою, треба помножити на коефіцієнт 24. Винятком є випадок, коли середня за традиційною 4-бальною шкалою оцінка складає 2 бала. У цьому разі здобувач вищої освіти отримує 0 балів за багатобальною шкалою;

- середній бал поточної успішності розраховується на загальну кількість занять у модулі, а не на фактично відвідану здобувачем освіти.

Оцінка за модуль визначається як сума оцінок поточної навчальної діяльності (у балах) та оцінки підсумкового модульного контролю (у балах), що виставляється при оцінюванні теоретичних знань та практичних навичок відповідно до переліків, визначених програмою дисципліни.

Оцінка здобувача вищої освіти відповідає відношенню встановленого при оцінюванні рівня сформованості професійних і загальних компетентностей до запланованих результатів навчання. При цьому використовуються стандартизовані узагальнені критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти (таблиця 1.)

Таблиця 1. Стандартизовані узагальнені критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти в ПДМУ

За 4-бальною шкалою	Оцінка в ЕКТС	Критерії оцінювання
5 (відмінно)	A	Здобувач освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили, володіє не менш ніж 90% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
4 (добре)	B	Здобувач освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартизованих ситуаціях, самостійно виправляє помилки, кількість яких незначна, володіє не менш ніж 85% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
	C	Здобувач освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом науково-педагогічного працівника, в цілому самостійно застосовувати її на практиці, контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок, володіє не менш ніж 75% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
3 (задовільно)	D	Здобувач освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень з допомогою науково-педагогічного працівника може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих, володіє не менш ніж 65% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
	E	Здобувач освіти володіє навчальним матеріалом на рівні вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні. володіє не менш ніж 60% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
2 (незадовільно)	FX	Здобувач освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину матеріалу, володіє менш ніж 60% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
	F	Здобувач освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, володіє менш ніж 60% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.

Система підсумкового модульного контролю

До ПМК допускають здобувачів вищої освіти, які набрали необхідну мінімальну кількість балів впродовж поточного контролю (середній бал успішності 3,0 і вище), не мають невідпрацьованих пропусків лекційних та практичних занять, засвоїли теми винесені для самостійної роботи в межах модуля.

Форма проведення підсумкового модульного контролю (ПМК) складається з трьох етапів:

1 етап - тестовий контроль знань.

Здобувачі вищої освіти дають відповіді на стандартизовані тестові завдання з бази Крок-2 (на електронних носіях), що включають 10 тестів (10 хвилин). Кожне завдання має тільки одну правильну відповідь з п'яти. Здобувачі вищої освіти, що дали менше ніж 60% вірних відповідей на тестові завдання, не допускаються до складання теоретичної частини ПМК.

2 етап - усне опитування.

Кожному здобувачу вищої освіти пропонується два питання екзаменаційного білета, обов'язково включаючи питання з тем, які винесені на самостійне вивчення в межах модуля та практично-орієнтоване питання.

3 етап - оцінювання практичних навичок.

Здійснюється відповідно до затвердженого алгоритму практичних навичок під час клінічного прийому пацієнтів або в умовах, що наближені до реальних - на фантомах, наочних посібниках, діагностичних моделях. Може бути проведено на останньому практичному занятті, що передує ПМК.

Здобувачі вищої освіти які під час вивчення модуля, з якого проводиться підсумковий контроль, мали середній бал поточної успішності від 4,50 до 5,0 звільняються від складання ПМК і автоматично (за згодою) отримують підсумкову оцінку відповідно до таблиці 2, при цьому присутність здобувача освіти на ПМК є обов'язковою, виключенням є складання практичної частини. У разі незгоди з оцінкою, зазначена категорія здобувачів вищої освіти складає ПМК за загальними правилами.

Таблиця №2. Уніфікована таблиця відповідності балів за поточну успішність, балам за ПМК, екзамен, та традиційній чотирьохбальній оцінці.

Середній бал за поточну успішність (А)	Бали за поточну успішність з модуля (А * 24)	Бали за ПМК з модуля (А*16)	Бали за модуль та/або екзамен (А*24 + А*16)	Категорія ЄКТС	За 4-бальною шкалою
2	48	32	80	F FX	2
2,1	50	34	84		незадовільно
2,15	52	34	86		

2,2	53	35	88		
2,25	54	36	90		
2,3	55	37	92		
2,35	56	38	94		
2,4	58	38	96		
2,45	59	39	98		
2,5	60	40	100		
2,55	61	41	102		
2,6	62	42	104		
2,65	64	42	106		
2,7	65	43	108		
2,75	66	44	110		
2,8	67	45	112		
2,85	68	46	114		
2,9	70	46	116		
2,95	71	47	118		
3	72	50	122	E	3 задовільно
3,05	73	50	123		
3,1	74	50	124		
3,15	76	50	126		
3,2	77	51	128		
3,25	78	52	130	D	
3,3	79	53	132		
3,35	80	54	134		
3,4	82	54	136		
3,45	83	55	138		
3,5	84	56	140	C	4 добре
3,55	85	57	142		
3,6	86	58	144		
3,65	88	58	146		
3,7	89	59	148		
3,75	90	60	150		
3,8	91	61	152		
3,85	92	62	154		
3,9	94	62	156		
3,95	95	63	158		
4	96	64	160	B	
4,05	97	65	162		
4,1	98	66	164		
4,15	100	66	166		
4,2	101	67	168		
4,25	102	68	170		
4,3	103	69	172		
4,35	104	70	174		
4,4	106	70	176		
4,45	107	71	178		
4,5	108	72	180	A	5 відмінно
4,55	109	73	182		
4,6	110	74	184		
4,65	112	74	186		
4,7	113	75	188		

4,75	114	76	190		
4,8	115	77	192		
4,85	116	78	194		
4,9	118	78	196		
4,95	119	79	198		
5	120	80	200		

Результат ПМК оцінюється у балах і в традиційну 4-бальну оцінку не конвертується. Максимальна кількість балів ПМК складає 80 балів. Мінімальна кількість балів ПМК, при якій контроль вважається складеним складає 50 балів. Максимальна кількість балів за модуль складає 200 балів (з них до 120 балів за поточну успішність). Отримані бали за модуль виставляються у «Відомість підсумкового модульного контролю» та індивідуальний навчальний план здобувача вищої освіти. Здобувач вищої освіти має право на складання та 2 перескладання ПМК.

Методичне забезпечення

Інформаційне і навчально-методичне забезпечення відповідають ліцензійним умовам провадження освітньої діяльності з підготовки фахівців за другим (магістерським) рівнем вищої освіти та вміщує: графік навчального процесу, навчальний план, робочу програму навчальної дисципліни, тематичні плани лекцій, практичних занять, методичні рекомендації для викладачів, методичні розробки лекцій та вказівки щодо організації самостійної роботи здобувачів вищої освіти, силабуси, критерії оцінювання знань, переліки питань до поточного, підсумкового контролю, перелік ситуаційних і тестових завдань, перелік рекомендованої навчально-методичної літератури тощо.

Рекомендована література

Базова (наявна в бібліотеці ПДМУ)

1. Ортопедична стоматологія : національний підручник [для студентів, лікарів-інтернів, магістрів, резидентів стомат. фак-тів мед. закладів вищої освіти та практ. лікарів-стоматологів, наук. співробітників, які працюють у галузі стоматології] / за ред. М. М. Рожка, В. П. Неспрядька ; М. М. Рожко, В. П. Неспрядько, І. В. Палійчук [та ін.]. – Київ : Медицина, 2020. – 719 с.

2. Пропедевтика ортопедичної стоматології : підручник [Король Д. М.,

Король М. Д., Нідзельський М. Я. та ін.]; за заг. ред. Короля Д. М. – Вінниця : Нова Книга, 2019. – 328 с.

Допоміжна

1. Гасюк П. А., Мачоган В. Р., Радчук В. Б. Базова філософія бюгельного протезування. – Тернопіль : ТНМУ, «Укрмедкнига», 2022. – 124 с.

2 Гасюк П. А., Росоловська С. О., Воробець А. Б., Щерба В. В. Альбом із пропедевтики ортопедичної стоматології. – 5-е видання. – Тернопіль: ТНМУ. – Укрмедкнига, 2020. – 268 с.

3. Загальні принципи планування та технологія виготовлення знімних протезів : навчальний посібник / Король Д., Тончева К., Козак Р., Калашніков Д., Зубченко С., Оджубейська О. // Полтава : ПП Астроя, 2022. – 230 с.

4. Король Д., Кіндій Д., Рамусь М., Зубченко С., Калашніков Д., Тончева К. Технологія виготовлення незнімних зубних протезів. – Полтава : ПП Астроя, 2021. – 142 с.

5. Hasiuk P., Dzetsiukh T., Piasetska L. Basics of materials science in orthopedic dentistry: manual. – Ternopil: TNMU, «Ukrmedknyha», 2024. – 128 p.

6. Hasiuk P. A., Dzetsiukh T. I., Hrad A. O. Fixed prosthodontics: manual. – Ternopil: TNMU, 2020. – 152 p.

Інформаційні ресурси

Офіційний Web-сайт ПДМУ www.pdmu.edu.ua

Pubmed <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/>

Google Scholar <https://scholar.google.com.ua/>

Scopus <https://www.scopus.com/>

Розробник (розробники)

Розробники силабуса з навчальної дисципліни «Пропедевтика ортопедичної стоматології»: док. філ., доцент Тончева К.Д., д. мед. н., професор Король Д.М., к. мед. н., асистент Зубченко С.Г.